

Sociologija porodice

ak. god. 2012./2013., ljetni semestar

Syllabus

Naziv kolegija: Sociologija porodice

Nastavnica: Dr. sc. Branka Galić, red. prof.

Konsultacije: C-207, četvrtak 11,00-12,30 h

ECTS bodovi: 6

Jezik: Hrvatski

Trajanje: 1 semestar; ljetni

Status: Izborni kolegij

Oblik nastave: Predavanja i seminari (2+2 sata tjedno; 30+30 semestralno)

Uvjeti za upis kolegija: nema

Način provjere znanja i sudjelovanje na nastavi: Ispit je pismeni. Obavljen seminarski rad je preduvjet za ispit. Ekvivalent ispitu su dva pozitivno riješena kolokvija, te obavljen seminarski rad. Studenti/ce koji imaju samo jedan pozitivno riješen kolokvij ili oba pozitivna kolokvija, ali nisu održali (obavili) seminarski rad, nemaju ekvivalente ispitu. Seminarski rad ne može se obavljati u vrijeme ispitnog roka. Dogovorenih termina održavanja seminara dužni ste se držati, osim u slučaju dokumentirane bolesti. Nastava je obvezna u 70% termina. Neopravdani izostanci više od 30% neće se tolerirati. Od studenata i studentica se očekuje aktivno sudjelovanje u raspravama.

Okvirni sadržaj predmeta: fundiranje i povijesni aspekti discipline; teorijske orijentacije o braku i obitelji: klasične teorije, simbolički interakcionizam, teorija socijalne razmjene, strukturalistički funkcionalizam, teorija sukoba, systemska teorija obitelji; feministički pristupi i razvojna teorija; osnovni pojmovi: incest tabu, brak i obitelj; obrasci obitavanja, obiteljske zadruge, domaćinstva, srodstvo, proširene obitelji i sistemi srodstva; obiteljska zadruga u Hrvatskoj i šire; društveno konstruiranje i dekonstruiranje obitelji: klasa, dob i rod; strukturalne nejednakosti i obitelj; funkcije braka i obitelji: ekonomska kooperacija, reprodukcija, socijalizacija, učenje društvenih uloga i statusa; rodna socijalizacija i podjela rada u obitelji; moderni i postmoderni oblici obiteljskog i partnerskog života: nukleusne jednoroditeljske, alternativne, rekonstruirane obitelji; obitelj i ekonomski život: usklađivanje obiteljskih i radnih uloga; obitelji dvostruke karijere; nezaposlenost i siromaštvo; obiteljski život kao proces: životni ciklusi (početci, mladenački brakovi, srednje godine, brakovi u starijoj dobi); trajanje braka i razvodi; obitelj i emocionalni odnosi; nasilje u obitelji, ovisnosti; partnerstvo i roditeljstvo, djeca u obiteljima i izvan obitelji: kohabitacija i samovanje; budućnost braka i obitelji

Cilj kolegija (očekivane kompetencije): Cilj kolegija je upoznati studente/ice s novim teorijskim i istraživačkim fundusom discipline, istraživanjima socijalizacije i juridizacije ljudske reprodukcije, te partnerskih odnosa. Upoznaje se s promjenama koje razgrađuju, ali i ponovno uspostavljaju nove oblike obiteljskog života, te različite tipove partnerskih odnosa, odnosa u i između spolova, kao i među generacijama. Kolegij omogućuje stjecanje teorijskih, komparativno-analitičkih i

istraživačkih znanja, te primjenu socioloških kompetencija nužnih za detekciju i razvoj obiteljskih i partnerskih dimenzija razvoja hrvatskog društva, šire društvene, te globalne svjetske zajednice. Studente/ice se potiče na primjenu sociološke imaginacije u razumijevanju isprepletenosti osobnog i društvenog života, kao i na propitivanje osobnog iskustva. Kolegij doprinosi povećanom razumijevanju fenomena braka, obitelji, kućanstva, porodice, srodstva, partnerskih odnosa i svih alternativnih oblika ljudskih intimnih te (pro)kreativnih zajednica, a kroz rad u seminarima pridonosi detekciji i izgrađivanju analitičkih spoznaja o obiteljskim i partnerskim odnosima, te omogućuje profesionalno osposobljavanje za kvalitetnije analiziranje takvih odnosa u profesionalnom radu.

LITERATURA

A: OBVEZNA:

1. Giddens, Anthony (2007). Obitelj, U: *Sociologija*: Zagreb, Nakladni zavod Globus, str. 170-200.
2. Haralambos, Michael & Holborn, Martin (2002). Obitelj i kućanstva, U: *Sociologija. Teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing. Str. 502-587.
3. Milić, Anđelka (2007). *Sociologija porodice. Kritika i izazovi*. Beograd: Čigoja štampa. Poglavlja: IV, V, VI, VII, VIII i XIX, str. 81-197.

B: DOPUNSKA:

a) na hrvatskom jeziku (i sl.):

Akrap, Anđelko, Živić, Dražen (2001). Demografske odrednice i obilježja obiteljske strukture stanovništva Hrvatske, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55):621-645.

Akrap, Anđelko, Čipin, Ivan (2008). Stambeni problemi, produženi život s roditeljima i odgoda ulaska u brak u Hrvatskoj, *Revija za socijalnu politiku*, Vol. 15, Br. 3: 415-434.

Aračić, Petar, Nikodem, Krunoslav, & Džinić, Ivo (2010). Važnost braka i obitelji u hrvatskom društvu. Analiza osnovnih pokazatelja u razdoblju od 1999. do 2008. godine, *Bogoslovska smotra*, (u tisku)!

Baloban, J., & Črpić, G. (2005). Brak – Institucija od koje se očekuje, a u koju se ne ulaže. Brak u napetosti između ideala i zbilje. U J. Baloban (Ur.) *U potrazi za identitetom* (str. 115-144). Zagreb: Golden marketing – tehnička knjiga.

Bobić, Mirjana (2003). *Brak i/ili partnerstvo. Demografsko-sociološka studija*. Beograd: Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu.

Čudina-Obradović, M., & Obradović J. (2000). Obitelj i zaposlenost izvan kuće. Međusobno ometanje i/ili pomaganje. *Revija za socijalnu politiku*, 2, 131-162.

Dobrotić, Ivana, Laklija, Maja (2009). Korelati sukoba obiteljskih i radnih obveza u Hrvatskoj, *Revija za socijalnu politiku*, Vol. 16, Br. 1:45-63.

Erlich Stein, Vera (1971). *Jugoslavenska porodica u transformaciji*. Zagreb: Liber.

Galić, Branka (2011). *Reprodukcija i društvena kontrola: reproduktivni status žena u Hrvatskoj i stavovi o njihovim reproduktivnim pravima*, U: Radačić, Ivana i Vince Pallua, Jelka (Ur.) *Ljudska prava žena. Razvoj na međunarodnoj i nacionalnoj razini 30 godina nakon usvajanja Konvencije UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. str. 297-317.

Galić, Branka, Buzov, Ivanka, Bandalović, Gorana (2009). *Ženske uloge u obitelji u hrvatskom društvu – retraditionalizacija i/ili modernizacija*, U: Milić, Anđelka i Tomanović, Smiljka (ur.) *Porodice u Srbiji danas u komparativnoj perspektivi*, Beograd: Institut za društvena istraživanja Filozofskog fakulteta. Str. 187-200.

Galić, Branka (2006). *Stigma ili poštovanje: reproduktivni status žena u Hrvatskoj i šire*, *Revija za sociologiju*, Vol. 37, No. 3-4: 149-164.

Kamenov, Željka i Jugović, Ivana (2009). *Percepcija, iskustvo i stavovi o rodnoj (ne)ravnopravnosti u obitelji*, U: Kamenov, Ž., Galić, B. (ur.) *Rodna ravnopravnost i diskriminacija u Hrvatskoj. Istraživanje percepcije, iskustva i stavova o rodnoj diskriminaciji*. Zagreb: Vlada RH. Ured za ravnopravnost spolova. Str. 120-143.

Nikodem, K., & Aračić, P. (2005). *Obitelj u transformaciji*, U: J. Baloban (Ur.), *U potrazi za identitetom* (str.147-178). Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.

Obradović, Josip i Čudina-Obradović, Mira (2003). *Potpora roditeljstvu: Izazovi i mogućnosti*, *Revija za socijalnu politiku*, Vol. 10, Br. 1: 45-68.

Obradović, Josip i Čudina-Obradović, Mira (2001). *Sukob obiteljskih i radnih uloga: uzroci, posljedice i nerješeni istraživački problemi*, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55): 791-819.

Obradović, Josip i Čudina-Obradović, Mira (2001). *Korelati i odrednice broja djece u obitelji*, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55): 655-683.

Obradović, J., & Čudina-Obradović, M. (1998). *Bračna kvaliteta: poimanje, uzroci i posljedice*. *Društvena istraživanja*, 4-5, 659-682.

Pećnik, Ninoslava, Raboteg-Šarić, Zora (2005). *Neformalna i formalna podrška jednoroditeljskim i dvoroditeljskim obiteljima*, *Revija za socijalnu politiku*, Vol. 12, Br. 1:1-21.

Pešić, Jelena (2009). *Patrijarhalnost na zapadnom Balkanu. Komparativna analiza vrednosnih orijentacija*, U: Milić, A. i Tomanović, S. (ur.) *Porodice u Srbiji danas u komparativnoj perspektivi*, Beograd: Institut za društvena istraživanja Filozofskog fakulteta. Str. 169-187.

Raboteg-Šarić, Zora i Pećnik, Ninoslava (2006). *Bračni status, financijske poteškoće i socijalna podrška kao odrednice roditeljske depresivnosti i odgojnih postupaka*, *Društvena istraživanja*, Vol. 16 No.6(86):961-985.

Raboteg-Šarić, Zora (2002). *Stilovi roditeljskog odgoja, slobodno vrijeme i rizično ponašanje mladih*, *Društvena istraživanja*, Vol.11 No. 2-3(58-59):239-263.

Raboteg-Šarić, Zora, Pećnik, Ninoslava, Josipović, Vedrana (2003). *Jednoroditeljske obitelji: osobni doživljaj i stavovi okoline*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Rittossa, Dalida. (2005). *Prijepori o pravu na pobačaj u Republici Hrvatskoj*. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 26(2), 971-997.

Rihtman-Auguštin, Dunja (1984). *Struktura tradicijskog mišljenja*. Zagreb: Školska knjiga.

Rogić-Hadžalić, D. & Kos, J. (2008). *Nasilje u obitelji, 2001. – 2006*. Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.

Topolčić, Davor (2001). *Muškarci to ne rade: rodno segregirana podjela rada u obitelji*, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55): 767-789.

b) na engleskom jeziku:

- 1). Alwin F. Duane (2007). Parenting Practices, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 142-158.
- 2). Beck, Ulrich & Beck-Gernsheim, Elisabeth (2007). Families in a Runaway World, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 499-514.
- 3). Bielby, D. Denise & Ochoa, Carmen (2006). Gender and Family Relations, U: Saltzman, Chafetz, Janet (ed.). *Handbook of the Sociology of Gender*. New York: Springer Science+Business Media. Str. 391-407.
- 4). Brajša-Žganec, Andreja, Raboteg-Šarić, Zora, Glavak, Renata (2002). Gender differences in the relationship between some family characteristics and adolescent substance abuse, *Društvena istraživanja*, Vol. 11 No. 2-3 (58-59):335-352.
- 5). Budig, Michelle (2007). Feminism and the Family, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 416-434.
- 6). Cohen, F. Theodore (1998). What Do Fathers Provide? Reconsidering the Economic and Nurturant Dimensions of Men as Parents, U: Anselmi, L. Dina & Law, L. Anne (Eds.) *Questions of Gender. Perspectives & Paradoxes*. McGraw-Hill Companies.
- 7). Dex, Shirley (2007). Work and Families, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 435-456.
- 8). Fox, G. L., & Murry, V. M. (2000). Gender and families: Feminist perspectives and family research. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 1160-1172.
- 9). Furstenberg, F. Frank & Kaplan, B. Sarah (2007). Social Capital and the Family, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 218-233.
- 10). Hochschild, Arlie Russell (2003). *The Commercialization of Intimate Life. Notes from Home and Work*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.
- 11). Kamenov, Ž., Jelić, M., Tadinac, M., & Hromatko, I. (2007). Quality and stability of the relationship as a function of distribution of housework, financial investments, and decision making between partners. *Book of Selected Proceedings, 15th Psychology days in Zadar*, 133-151.
- 12). Kiernan, Kathleen (2007). Changing European Families: Trends and Issues, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 17-34.
- 13). Kurdek, A. Lawrence (1998). The Allocation of Household Labor in Gay, Lesbian and Heterosexual Married Couples, U: Anselmi, L. Diana & Law, L. Anne **Questions of Gender. Perspectives & Paradoxes**, str. 582-593.
- 14). Lavee, Y., & Katz, R. (2002). Division of labor, perceived fairness, and marital quality: The effect of gender ideology. *Journal of Marriage and Family*, 64, 27-39.
- 15). Morgan, H. J. David (2007). Men in Families and Households, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 374-393.
- 16). Obradović, Josip i Čudina-Obradović, Mira (2001). Number of children in the family as a predictor of parents' life satisfaction, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55):685-707.

- 17). Paetsch, J. Joanne, Bala, M. Nicholas, Bertrand, D. Lorne & Glennon, Lisa (2007). Trends in the Formation and Dissolution of Couples, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 306-321.
- 18). Pryor, Jan & Trinder, Liz (2007). Children, Families and Divorce, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 322-339.
- 19). Rice, K. Theodore (1998). Reconsidering Research on Divorce, Family Life Cycle, and the Meaning of Family, U: Anselmi, L. Diana & Law, L. Anne **Questiones of Gender. Perspectives & Paradoxes**, str. 551-569.
- 20). Richards, Martin (2007). Assisted Reproduction, Genetic Technologies and Family Life, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str.478-498.
- 21). Roberts, T. A., & Klein, J. (2003). Intimate partner abuse and high-risk behavior in adolescents. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 157, 375-380.
- 22). Steil, J. M., & Weltman, K. (1991). Marital inequality: The importance of resources, personal attributes, and social norms on career valuing and allocation of domestic responsibilities. *Sex Roles*, 24, 161-179.
- 23). Šikić-Mičanović, Lynette (2001). Some conceptualisations and meanings of domestic labour, *Društvena istraživanja*, Vol. 10, No. 4-5(54-55):731-766.
- 24). Švab, Alenka (2007). New Ways of Parenting: Fatherhood and Parenthood in Lesbian Families, *Revija za sociologiju*, Vol. 38, No. 1-2: 43-55.
- 25). Treas, Judith (2007). Sex and Family: Changes and Challenges, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 397-415.
- 26). Turner, S. Bryan (2007). Religion, Romantic Love and the Family, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 289-306.
- 27). Zimmerman, T.S., Haddock, S.A., Curreent, L.R., & Ziemba, S. (2003). Intimate partnership: Foundation to the successful balance of family and work. *American Journal of Family Therapy*, 31, 107-124.
- 28). Weeks, Jeffrey, Heaphy, Brian & Donovan, Catherine (2007). The Lesbian and Gay Family, U: Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (Eds.) *The Blackwell Companion to the Sociology of Families*. Oxford: Blackwell. Str. 340-356.